ПРОГРАМА

ПРЕВОД/АДАПТАЦИЯ 2026

I. Тематична област на културата/Обхват на програмата

Програма „Превод/Адаптация“ 2026 е насочена към подкрепа на проекти за превод, адаптация, издаване, разпространение и популяризиране на български художествени произведения от различни жанрове на всички езици.

II. Цели на програмата

Програмата има за цел разширяване на достъпа до българска литература и устойчивото ѝ присъствие сред международни публики. Допустими са проекти за превод/адаптация на произведения на всички езици. Не се допуска превод на българско произведение през друг език.

III. Кандидати

1. Допустими кандидати

1.1 Частни културни организации по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЗРК;

1.2 Културни организации по смисъла на чл. 4, ал. 1. от ЗЗРК – културни институти, които се създават със специален закон или акт на изпълнителната или местната власт – само за проекти, които не получават за същата дейност финансиране през системата за делегирани бюджети;

1.3 Организации, учредени по Закона за народните читалища.

Програмата насърчава участието на професионални преводачи с опит в литературния превод, независимо дали живеят в България или извън страната, като същевременно подкрепя кандидатури на преводачи, които живеят и работят в езиковата и културната среда на целевия език.

Задължителни условия за допустимост на кандидатите

- Професионален опит на преводача в литературния превод (най-малко два публикувани превода в признати издателства/литературни издания)
- Подписан договор с правоносителя на произведението за придобиване на права за издаване.

- Подписан договор с преводача за целите на проекта.
- Подписан договор за публикуване в платформа за аудио книги, в случаите на публикуване на произведението в аудио формат
- Представен план за издаване и разпространение.

2. Недопустими кандидати

2.1. Лица и организации, санкционирани по реда на чл. 37 от ЗЗРК и/или условията за кандидатстване по съответната процедура за срок до две години от налагане на санкцията;

2.2. Лица и организации, при които член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията с изпълнителния директор или с членове на управителния съвет;

2.3. Лица и организации, които не са представили отчет в срока по договор за предоставяне на средства от Фонда или с които се води съдебен спор по изпълнението на договор, финансиран от Фонда;

2.4. Проекти, които не са одобрени на предишни конкурси, организирани от Фонда, като това не включва проекти, които не са одобрени поради недостиг на средствата, посочени в заповедта за съответния конкурс;

2.5. Лица и организации, дарители на Фонда;

2.6. Служители на Фонда;

2.7. Членове на експертната комисия само за конкурси, за които са определени да участват в съответните комисии по реда на тази наредба;

2.8. Лица и организации с два сключени договора за предоставяне на средства от Фонда през същата календарна година;

2.9. Юридически лица, които са в несъстоятелност или се намират в производство по несъстоятелност, или в производство по ликвидация;

2.10. Други лица, ограничени съгласно приложимия за конкурса режим, съобразно правилата в областта на държавните помощи;

2.11. Лица, които имат изискуеми публични задължения, с изключение на задължения по невлезли в сила актове, както и разсрочени, отсрочени или обезпечени задължения.

**Липсата на обстоятелствата по точки 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9 и 2.10 се установява с декларация, подадена заедно с формуляра по чл. 4, ал. 4, а на обстоятелствата по ал. 2, т. 3, 4 и 8 се установява служебно от Фонда.*

**Обстоятелството по точка 2.11 се проверява от Националния фонд „Култура“ по реда на чл. 87, ал. 11 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.*

IV. Технически параметри за кандидатстване

Кандидатстването за всяка регулярна програма на Националния фонд „Култура“ (такава, финансирана от държавния бюджет) става през платформата на Националния фонд „Култура“. Изисква се регистрация в https://konkursi.ncf.bg/

Всички документи, върху които се изисква полагането на подпис от страна на кандидата/представляващия кандидата, се попълват само с квалифициран електронен подпис (КЕП). За подаване на електронния формуляр за кандидатстване също е необходим КЕП.

За всякакви въпроси, свързани с кандидатстването, може да се ползва имейлът за комуникация с Националния фонд „Култура“: programs@ncf.bg.

V. График за обявяване на конкурса – кандидатстване

- Срок за кандидатстване: 30.09 – 02.11.2026 г.
- Времеви обхват за реализацията на проектите: 18 (осемнадесет) месеца от сключването на договора за финансово подпомагане.
- Отчитане на проектите: 1 (един) месец след края на срока за реализация.

VI. Финансови параметри

- Общ размер на финансирането на програмата: 3 % от общия бюджет за програмите.
- Минимален размер за финансовата помощ за конкретен проект: 1 евро.
- Максимален размер за финансовата помощ за конкретен проект: 15 000 евро.
- Процент на съфинансиране – за финансова подкрепа на проект на стойност над 10 000 евро, кандидатът следва да осигури собствен принос минимум 20% от общия бюджет на проекта.

Бенефициентът се задължава да не допуска двойното финансиране на една и съща дейност.

VII. Дейности

1. Допустими дейности

- превод на произведението
- редакция, коректура и предпечат
- публикуване в аудио формат
- публикуване в печатен или аудио формат

- маркетинг и рекламни дейности
- участие в събития, фестивали и представяния
- разпространение и реклама

VIII. Недопустими дейности

- Дейности, извън посочените допустими

IX. Разходи

1. Допустими разходи

Допустими разходи за изпълнение на проекта са разходите, пряко свързани с творческата дейност. Допустимите разходи се определят при съобразяване с правилата за държавните помощи.

2. Недопустими разходи

- разходи, направени преди подписване на договор за финансиране на проекта;
- данък върху добавената стойност;
- лихви, комисиони и загуби при обмяна на валута, глоби, финансови санкции, разходи за разрешаване на спорове и прекомерни или необмислени разходи;
- разходи, които са декларирани, но са покрити от друг проект, финансиран с публични средства;
- покупка на земя;
- други недопустими разходи съобразно приложимия режим и правилата за държавните помощи.

3. Приложим режим на помощ

По настоящата програма се прилагат правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Разясненията по приложимия режим са изведени в Приложение № 1 към настоящите Условия.

X. Критерии за оценка

Критерий	Максимален брой точки
Художествена стойност и значимост на произведението	40
Качество на превода	25
Пазарен потенциал и капацитет за разпространение	10
Професионален опит на преводача в литературния превод	15
План за разпространение	5
Реалистичност и обоснованост на бюджета	5

XI. Плащания по договор за финансиране

По програмата Националният фонд „Култура“ извършва авансово и окончателно плащане при спазване на действащото законодателство и съгласно ЗЗРК чл. 32в. ал. 2 (Нов - ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) и Наредба № 6 от 21 ноември 2024 г. за Общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение.

- Авансовото плащане по програмата е в размер на 30% от договореното финансиране по сключения договор за предоставяне на средства от Фонда.
- Окончателно плащане в размер на 70% се извършва след представяне от страна на изпълнителя и последващо одобряване от страна на Фонда на окончателен съдържателен и финансов отчет.

XII. Необходими документи за кандидатстване

1. Задължителни документи:

- Автобиография на преводача/ите във формат *.pdf;
- Минимум 10 стандартни страници от превода, придружени от съответните стандартни страници от оригиналния текст във формат *.pdf;

- Договор или предварително споразумение за авторските права, подписано от носителя на авторските права върху произведението във формат *.pdf;
- Договор или предварително споразумение с преводача във формат *.pdf;
- Декларация за минимални помощи (de minimis) – подписана с КЕП – във формат *.pdf.

При одобрение на проекта, преди подписването на договора, кандидатът задължително представя документ, издаден от компетентен орган в държавата на учредяване, удостоверяващ предмета на дейност на организацията и лицата, които имат представителна функция, и придружен от легализиран превод на български език. Документите следва да са във формат *.pdf.

XIII. Приложима нормативна уредба

Във връзка с настоящата Програма приложими са следните нормативни актове:

- Закон за закрила и развитие на културата (тук)
- Наредба № 6/21.11.2024 за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от национален фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение (тук)
- Ръководство за ползване на електронната система на Националния фонд „Култура“ (тук)

XIV. Допълнителна информация

Посоченият в електронната система общ бюджет за финансиране е с индикативен характер, поради невъзможността към момента да посочим точния размер на финансиране за програмата. При необходимост, окончателният общ размер за финансиране ще бъде актуализиран до обявяването на резултатите по програмата.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1
ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ПОМОЩ

По настоящата процедура се прилагат правилата за минимална помощ: Дейностите извършвани от кандидата представляват минимална помощ (помощ „de minimis") съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis.

Съгласно Регламент (ЕО) № 2023/2831 помощта, която не превишава прага от 300 000 евро отпускана на едно и също предприятие за период от три предходни години и не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, е т. нар. помощ de minimis. Такава помощ не попада в приложното поле на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС, и не представлява държавна помощ.

„Минимална помощ" е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл.107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ. Режимът по държавните и минималните помощи се прилага само по отношение на предприятия.

„Икономическата дейност" се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

„Предприятие" по смисъла на правилата за конкуренцията, е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

Предвидените за финансиране дейности по процедурата са с икономически характер и е налице съществуващ пазар за тях. Следователно всички разходи на кандидата са с икономически характер и ще се считат за минимална помощ. При подготовката на проектно предложение по настоящата процедура трябва да имате предвид, че за минимална помощ ще се счита целият размер на средствата от безвъзмездната финансова помощ, разходвани от кандидата.

Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която кандидатства предприятие, заедно с другите получени минимални помощи за едно и също предприятие за период от три предходни години, не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро. Таванът, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, се прилага независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три години, който се взема предвид за целите на настоящия регламент, следва да се оценява периодично (период от 3 години преди датата на предоставяне). За всяко ново предоставяне на помощ de minimis трябва да се вземе предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните три години, преди датата на предоставянето ѝ . За целите на тавана, посочен в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен таванът, определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, тази нова помощ не се възползва от подпомагане по Регламента. Размерът на помощта може да бъде служебно

намален, така че да не възникне превишение на тавана. Отказ за предоставяне на помощта моеже да бъде издаден вкл. ако се нарушават условията за кумулиране по чл. 5 от Регламента.

Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:

1. предприятието кандидат;
2. предприятията, с които кандидата образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
3. всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с кандидата съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с кандидата, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 2023/2831.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени точки 1 до 4 по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие. Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия. В този случай физическо лице се приравнява на предприятие по смисъла на Регламент (ЕС) № 2023/2831, само ако извършва икономическа дейност под някаква форма, т.е. е едноличен търговец и/или упражнява свободна професия и/или участва в управлението и контрола върху дейността на някое от предприятията.

Във връзка с извършване на проверката по същество на обстоятелствата по чл. 2, ал. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831 („едно и също предприятие“), преди сключване на административен договор администраторът може да изиска от одобрените кандидатите и партньори някои от следните документи (и за всички свързани с тях предприятия), отразяващи разпределението на капитала:

- Книга за акционерите – приложимо за акционерните дружества с поименни акции;
- Актуална справка за разпределението на капитала на дружеството – приложимо за акционерните дружества;
- Дружествен договор – приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества;
- Книга за акционерите и устав – приложимо за командитните дружества с акции;
- Устав – приложимо за кооперациите.

Недопустими да получат минимална помощ по настоящата процедура са кандидати, които извършват дейност в:

а) областта на първичното производство на продукти от риболов и аквакултури

б) областта на първичното производство на селскостопански продукти

в) областта на преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури, когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на закупените или пуснати на пазара продукти.

г) областта на преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, в един от следните случаи:

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количествата на този вид продукти, които се изкупуват от първичните производители или предлагат на пазара от съответните предприятия; или

- когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители

По процедурата не се предоставят помощ на предприятия, когато отпускането й води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2023/2831 г., включително на чл. 1, пар. 1, букви д) и е) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени по-горе в букви а) или б), както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) № 2023/2831 г., то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване, преди всяко плащане, се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи - htttp://minimis.minfin.bg", по отношение на съответния бенефициент. Допълнително, преди всяко плащане се извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи" - htttp://minimis.minfin.bg и декларациите за минимални помощи, предоставени от бенефициента по отношение на минимални помощи. Считано от 01.01.2026 г. задължението за публикуване на предоставените минимални помощи вече е в Европейския регистър - eAid Regsiter (https://stateaid.minfin.bg/bg/47), в рамките на три работни дни от датата на предоставяне на помощта. Проверките за натрупване на помощта до максималния допустим праг следва да бъдат правени и в него.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, кандидатите и партньорите следва да посочат в Декларация за минимални помощи кода на основната си и допълнителната (ако извършват такава) икономическа дейност, като за референция използват кода на дейността си съгласно Класификация на икономическите дейности (КИД-2025). Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година. За новосъздадени организации, които нямат приключила финансова година и подаден към НСИ отчет за дейността, съответствието се приема на декларативен принцип. На етап кандидатстване съответствието с изискванията на Регламент (ЕС) № 2023/2831 се приема на декларативен принцип. Помощта de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2024/3118 от 10 декември 2024 година за изменение на Регламент (ЕС) № 1408/2013 относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L, 2024/3118) и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, ал. 2 на Регламента, като натрупването на минималните помощи е по вид дейности до съответния праг за конкретния вид дейност. В случаите на предприятия,

които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L, 2023/2832 от 15.12.2023 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ е до левовата равностойност на 1 050 000 евро. (т.е. 300 000 EUR по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + 750 000 EUR по Регламент (ЕС) № 2023/2832).В случай на натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2831, с минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2024/3118 и с минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 за период от три години се натрупват до 300 000 EUR.

Помощ de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисково финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с Решение, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия регламент.

Държавите членки предоставят нова помощ de minimis в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта de minimis, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в настоящия регламент. Данните за получените предходни минимални помощи следва да бъдат надлежно декларирани от предприятията, кандидатстващи за подкрепа по процедурата, в Декларация за получените минимални. Декларацията за минимални помощи се представя на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение, преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. Към момента на оценка, проверка за допустимост по отношение на максимално допустимия праг за получена минимална помощ, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831 ще се извършва на база посочените данни в Декларация за получените минимални помощи. В съответствие с изискването за ненадвишаване на прага, определен в член 3, параграф 2, Администраторът на помощ ще извършва служебна корекция в размера на БФП на всички предложени за финансиране проектни предложения на етап техническа и финансова оценка, така че да не възникне нарушаване на праговете по регламента.

Преди сключване на договор, администраторът ще извършва проверка по същество на декларираната от одобрените кандидати и партньори помощ в режим de minimis. В случай че бъде установена погрешно декларирана сума, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, ще бъде издадено решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Администраторът на помощ не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ от сключване на договор.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Администратора на помощ и бенефициента, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 2023/2831, предоставената минимална помощ по настоящата процедура се възстановява в пълен размер, със законната лихва от момента на получаването до окончателното изплащане на помощта.

Когато с отпускането на новата помощ de minimis може да бъде надвишен таванът, определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, тази нова помощ не се ползва от подпомагане по Регламент (ЕС) № 2023/2831.

Тъй като безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, бенефициентите са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 2023/2831. Документацията относно индивидуалните помощи de minimis се съхранява за период не по-кратък от 10 години, считано от датата на последното предоставяне на помощ по схема за държавна помощ или минимална помощ или от датата на предоставяне на индивидуална държавна помощ или минимална помощ. В случаите на помощ, предоставяна на части, срокът започва да тече от датата на последно предоставената част. Документацията относно схемите за помощ de minimis се съхранява съгласно чл. 6, параграф 3 на Регламент № 2023/2831 за период от 10 години от датата, на която е отпусната всяка индивидуална помощ по такава схема.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът предоставя чрез Администратора на помощ на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) № 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.